

TÜRK SİYASAL HAYATINDA PROPAGANDA MÜZİKLERİ

EDİTÖRLER

Derya KARABURUN DOĞAN - Caner ÇAKI

YAZARLAR

Derya KARABURUN DOĞAN - Caner ÇAKI -
Tolga ÜRÜN - Emre AKGÜN
Mehmet Zeki GİRAY - Mustafa DAĞDEVİREN

AKADEMİSYEN
KİTABEVİ

© Copyright 2018

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademişyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-605-258-195-7

Yayın Koordinatörü

Yasin Dilmen

Kitap Adı

Türk Siyasal Hayatında Propaganda
Müzikleri

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademişyen Dizgi Ünitesi

Editörler

Derya KARABURUN DOĞAN
Caner ÇAKI

Yayıncı Sertifika No

25465

Baskı ve Cilt

Sonçağ Matbaacılık

DOI

10.37609/akya.1481

GENEL DAĞITIM

Akademişyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

İÇİNDEKİLER

Önsöz	vi
1. BÖLÜM	
1970’li Yıllarda Türk Siyasal Hayatında Propaganda Amaçlı Müzik Kullanımı	1
2. BÖLÜM	
1980’li Yıllarda Türk Siyasal Hayatında Propaganda Amaçlı Müzik Kullanımı	33
3. BÖLÜM	
1990’lı Yıllarda Türk Siyasal Hayatında Propaganda Amaçlı Müzik Kullanımı	53
4. BÖLÜM	
2000’li Yıllarda Türk Siyasal Hayatında Propaganda Amaçlı Müzik Kullanımı	97
5. BÖLÜM	
2010’lu Yıllarda Türk Siyasal Hayatında Propaganda Amaçlı Müzik Kullanımı	135
6. BÖLÜM	
Türk Siyasal Hayatında Propaganda Müzikleri	195

ÖNSÖZ

Günümüzde etnomüzikoloji alanında yapılan çalışmalar arasından disiplinlerarası çalışmalar önem kazanmaya başlamıştır. Etnomüzikoloji araştırmaları da disiplinlerarası bir anlayışla değerlendirilmeye başlamıştır. Bu durum, müziğin farklı alanlarını ilgilendiren çalışmaların yoğunlaşmasına, disiplinlerin bir arada çalışabileceği farklı başlıkların oluşmasına kapı aralamıştır. Bu başlıkların oluşması ve ilgi çekmesi, etnomüzikoloji alanında çalışacak araştırmacıların farklı disiplinlerden araştırmacılarla birlikte çalışma fırsatını doğurmuştur. Bu kitap, etnomüzikoloji ve iletişim alanlarında çalışan araştırmacıların disiplinlerarası birliktelikle yürüttükleri bir kitaptır. Kitaptan siyasi seçim propagandalarında müziği kullanacak olan siyasetçilerin, iletişim alanında çalışmalar yapan akademisyen ve öğrencilerin yanı sıra müziği profesyonel olarak benimsemiş eğitimci, besteci, müzisyenlerin ve müzik alanında eğitim gören öğrencilerin kaynak olarak yararlanabilmesi amaçlanmıştır.

Genel kullanım amacı seçmeni etkilemek ve seçmenin oyunu kazanmak olan siyasal iletişim araçlarının Türkiye'deki seçimler ve parti propagandaları göz önünde bulundurulduğunda Türkiye'deki seçim propagandalarında da aynı amaçla kullanıldıklarını söylemek mümkündür. Türkiye'de seçim kampanyalarının -özellikle seçmenlerin tercihlerini etkileme konusunda- seçmen üzerinde parti liderine ya da partiye bağlılığının sağlamasında etkili olduğu gözlemlenmektedir. Farklı dönemlerde yapılan genel seçimlerde çalışmada da görüleceği üzere siyasi partiler, seçmeni etkilemek için seçim kampanyaları içerisinde farklı iletişim araçları ve tekniklerini kullanmışlardır.

Bu araç ve tekniklerin en önemlisi ve en sık kullanılanı da müziktir. Bunun en belirgin nedeni müziğin aktarım vazifesi görmesi, akılda kalıcı ve dikkat çekici özelliğinin olmasıdır. Müzikle iletilen mesaj; alıcı görevi üstlenen seçmene daha dikkat çekici biçimde, daha akılda kalıcı ve daha ikna edici şekilde iletilir. Müzik, kimi araştırmacılara göre seçime aday olarak giren lidere seçmenin aşına olması için kullanılırken kimi araştırmacılara göre ise parti liderlerini kahraman olarak seçmene lanse etmek için kullanılmalıdır. Bu coğrafyada müzik; farklı dönemlerde, farklı siyasi partiler tarafından, farklı şekillerde seçmeni etkilemek ve oyunu kazanmak için propaganda aracı olarak kullanılmıştır. Müzik ne derecede siyaseti etkiliyorsa siyaset de müziği o derece etkilemektedir. Çünkü tarihte de birçok örneği görülebileceği gibi otoriter yönetimlerde siyasi güç ülke müziğini etkisi altına almayı başarmıştır. Siyasi mesaj veren müzikler, en belirgin şekilde ulusların milli marşlarında görülmektedir. Bu nedenle olimpiyatlarda, spor karşılaşmalarında, törenlerde ulus marşları çalınmaktadır. Bunun yanında halk müziklerinde ve çok sesli sanat müziklerinde de siyasi mesaj veren müzik türleri görülmektedir.

Kitap içerisinde yer alan bölümlerde; geçmişten günümüze kadar (1970-2010) genel seçimlerdeki siyasi yapı ve %10'luk barajı aşan partilerin seçim kampanyalarında kullandıkları seçim müziklerinin GTSM nazariyatına göre müziksel analizleri üzerine çalışılmış ve sonuçlar çıkarılmıştır. Yapılan akademik çalışmalara bakıldığında çalışmaların belirli seçim dönemlerini analiz eden ve siyasal kampanyalar üzerinde odaklanan anket çalışmalarından çıkan sonuçlardan ibaret olduğu gözlemlenmektedir. Bu açıdan seçim müziklerinin müziksel analizinin yapılarak seçimlerde nasıl etken rol üstlendiklerine dair sonuçların çıkarıldığı, müziğin propaganda amaçlı kullanımının incelendiği öncü bir çalışmanın alanda yapılmadığı ortaya çıkmaktadır. Bu kitap;

alandaki araştırmaların kısıtlı olması, genel olarak partilerin seçim müziklerine ulaşılamaması nedeni ile arşiv niteliği taşıması ve ileriki dönemlerde bu alanda çalışma yapacak araştırmacılar için kaynak görevi üstlenmesi bakımından önem arz etmektedir.

Çalışmada görüleceği üzere Türkiye’de genel siyasi seçimlerde propaganda amaçlı kullanılan seçim müziklerinin 1930’lu yılların sonlarında plaklı propaganda ile başladığını söylemek mümkündür. Bu dönemde seçim müziklerinin kullanılmasının en önemli amacı seçmenin sandığa katılımını arttırmaktır. İktidara gelecek parti ne kadar yoğun bir seçmenle iktidara gelirse bu durum onun kalıcı olacağının bir göstergesi olacaktır.

Türkiye’de ilk kez seçimlerde kullanılan müzik, Türkiye İşçi Partisi için 1965 yılında Tülay German’ının seslendirdiği “Yarının Şarkısı” adlı eserdir. Daha sonra 1973 yılında CHP, seçimlerde dönemin popüler parçaları olan “Sev Kardeřim” ve “Hayat Bayram Olsa” eserlerini kullanmıştır. Daha sonra ilk kez bir siyasi lidere yazılan seçim şarkısı olan “Demirel Marşı”, Adalet Partisi tarafından seçim propagandası olarak seçim müziklerinde kullanılmıştır. 1980’li yıllarda ANAP; döneme damgasını vurmaya başlamış ve arabesk, pop, yöresel müzikleri seçim müziği olarak kullanmıştır. ANAP’ın seçim müziklerini profesyonelleştirme hamlesi, daha sonra Türk siyasal hayatına katılan siyasi partiler için öncü niteliği taşımıştır. 1990’lı yıllarda Türkiye farklı partiler tarafından kurulan koalisyon hükümetleri tarafından yönetilmiş, parti liderleri siyasal kampanyalarının etkisini arttırabilmek için profesyonel reklam ajanları ile çalışmıştır. 3 Kasım 2002 Genel Seçimleri’nden itibaren Ak Parti; propaganda çalışmalarını profesyonel bir ekiple yürütmüş, aynı zamanda seçim kampanyalarında profesyonel reklam ajanslarıyla da çalışmıştır. 2010’lu yıllarda siyasi partiler ucuz maliyeti, hızla güncellenebilme özelliği ve geniş kitlelere ulaşılabilmesi nedenleriyle web tabanlı propaganda çalışmalarına önem vermiştir.

Türkiye’de siyasi propaganda çalışmalarındaki gelişmelerin, değişmelerin yer aldığı ve seçim propagandası olarak kullanılan müziklerin ayrıntılı olarak incelendiği kitabın oluşumunda emeği geçen Caner ÇAKI, Emre AKGÜN, Tolga ÜRÜN, Mustafa DAĞ-DEVİREN ve Mehmet Zeki GİRAY’a teşekkürlerimi sunarım.

Derya KARABURUN DOĞAN

Ekim 2018, Malatya

1. BÖLÜM

1970'Lİ YILLARDA TÜRK SİYASAL HAYATINDA PROPAGANDA AMAÇLI MÜZİK KULLANIMI

TOLGA ÜRÜN

Giriş

1970'li yıllar Türk siyasal hayatına derin izler bırakan bir dönem olmuştur. Bu dönemde Türk siyasetinde, sol ve sağ fraksiyonlara ait siyasi gruplar arasında yaşanan çatışmalar, uzun soluklu hükümetlerin kurulamaması, uluslararası alanda uygulanan ambargolar, ordunun hükümetlere müdahalede bulunması gibi nedenler ülkeyi 12 Eylül 1980 Askeri Müdahalesi'ne götürecektir. Bu karmaşa döneminin yaşanmasına yol açmıştır. Bu dönemde, Cumhuriyet Halk Partisi'nin 34 yıllık Genel Başkanı İsmet İnönü, görevini "ortanın solu" düşüncesini savunan Bülent Ecevit'e bırakmıştır. Ecevit'in genel başkanı olmasıyla CHP'nin ideolojik söylemlerinde köklü değişimler yaşanmış, bu değişimler; 1970'li yıllarda yapılan her iki genel seçimde de CHP'nin birinci parti olmasının yolunu açmıştır. Bu dönemde ordunun siyaset üzerindeki etkisi daha da artmış, ordu tarafından AP Genel Başkanı Süleyman Demirel'in başbakanlıktan istifa etmesine neden olacak olan 1971 yılındaki 12 Mart Muhtırası gerçekleşmiştir. Bunun yanında 1970'li yıllarda dini söylemleri ile Milli Selamet Partisi ve milliyetçi söylemleri ile Milliyetçi Hareket Partisi, CHP ve AP'den sonra Türk siyasetine damgasını vurmaya başlayan iki siyasi parti olmuştur. Bu dönemde siyasi partilerin propaganda faaliyetlerinde önceden hiç olmadığı kadar ideolojik söylemlerin kullanıldığı görülmüştür. 20 Temmuz

seyirde ve Yürük Semai usulünde icra edildiği ortaya çıkarılmıştır. Şarkının sözlerinde ülkücülük, vatan sevgisi ve Türk milliyetçiliği konularının ağırlıklı olarak işlendiği gözlemlenmiştir.

1970 yıllardan sonraki süreçte yapılan seçimlerde de partilerin propaganda faaliyetlerinde müziğe büyük önem verdikleri, ideolojik söylemlerini ve vaatlerini müzik yoluyla daha etkili bir şekilde aktarabilmek amacıyla propaganda amaçlı şarkılarını doğrudan profesyonel reklam ajanslarına hazırlattıkları sonuçlarına varılmıştır.

Kaynakça

Akın, Rıdvan (2009). Gazi'den Günümüze Cumhurbaşkanlığı 1923-2007, İstanbul: Türkiye İş Bankası Yayınları.

Akpınar, Hakan (2005). Kurtların Kardeşliği, CKMP'den MHP'ye (1965-2005). 5. Baskı. İstanbul: Birharf Yayınları.

Aziz, Aysel (2007). Siyasal İletişim. 2. Baskı. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Berktaş, H. (2010). Yaşadığımız Şu Korkunç Otuz Yıl:1978-2008 Türkiye'si Üzerine Notlar.İstanbul: Kitap Yayınevi.

Bulut, S. (2017). Muhtıra Sonrası Demokratikleşme Hareketine Örnek Model Olarak 1973 Genel Seçimleri. Ankara: Berikan Yayınevi.

CNN (2017). Eski Liderlerin Miting Fotoğrafları, <https://www.cnnturk.com/turkiye/eski-liderlerin-miting-fotograflari?page=1>, Erişim Tarihi: 16.11.2018.

Domenach, J.M.(1995). Politika ve Propaganda.(Çev: Tahsin Yücel). İstanbul: Varlık Yayınları.

Erdem, Nuri Sefa (2005). 12 Eylül'ün Yasama Organı Haki Meclisi Ankara: Piramit Yayıncılık.

Erdoğan, Aras (2006). Umut Adam Ecevit, 2. Baskı, İstanbul: Kesit Yayıncılık.

İnal, M. E., & Karabacak, E. G. (1997). Siyasal Pazarlamanın Gelişmesi ve İlkeleri. Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, (12), 153-160.

Kutluk, Fırat (2018). Müzik ve Politika, İstanbul: H2O Yayıncılık.

Millet Meclisi Tutanak Dergisi (1977). D:5, C:I, B:82. Ankara.

Pratt, R. (1994). Rhythm and Resistance: The Political Uses of American Popular Music. Washington: Washington Smithsonian Institution Press.

TBMM (2018a). 1973 Türkiye Genel Seçimleri'ne Katılan Siyasi Partiler, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/secim_sorgu.secimdeki_partiler?p_secim_yili=1973. Erişim Tarihi: 28 Nisan 2018.

TBMM (2018b). https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/genel_secimler.secimdeki_partiler?p_secim_yili=1977. Erişim Tarihi: 28 Nisan 2018.

Resmi Gazete (2018a). <http://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/14658.pdf>. Erişim Tarihi: 28 Nisan 2018.

Resmi Gazete (2018b). <http://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/15936.pdf>. Erişim Tarihi: 28 Nisan 2018.

Tutar, S. (2006). Türk Siyasetinde Sancılı Yıllar. İstanbul: Bizim Kitaplar Yayınevi.

Varım, S. (1997). 2000'li Yıllara Doğru Türkiye'nin Önde Gelen Sorunlarına Yaklaşımlar: Seçim Ekonomisi. İstanbul: Türkiye Genç İşadamları Derneği Yayınları.

Yücel, M. Serhan (2006). Türkiye'nin Siyasal Partileri, İstanbul: Alfa Yayıncılık.

2. BÖLÜM

1980'Lİ YILLARDA TÜRK SİYASAL HAYATINDA PROPAGANDA AMAÇLI MÜZİK KULLANIMI

Derya KARABURUN DOĞAN

Caner ÇAKI

Giriş

12 Eylül 1980 tarihinde Türk Silahlı Kuvvetleri, Türkiye'deki sivil yönetime karşı askeri müdahalede bulunmuştu. Müdahaleden sonra seçimle iş başına gelen sivil yönetim yerini Milli Güvenlik Konseyi (MGK) adında askeri bir yönetime bırakmıştı. Türkiye'de askeri idare, MGK'nın 1983 yılında lağvedilmesine karşın, 1989 yılında Orgeneral Kenan Evren'in cumhurbaşkanlığından ayrıldığı 1989 yılına kadar fiili olarak devam etmişti. Böylece Türkiye, 1980'li yılları askeri vesayetin etkili olduğu bir dönem olarak yaşamıştı. Bu dönemde siyasi propaganda tamamen MGK'nın kontrolü altına girmişti. MGK, dönemin kitle iletişim araçlarını, askeri müdahalenin meşrulaştırılmasında propaganda aracı olarak kullanmaktaydı. MGK tarafından propaganda amaçlı kullanılan müzikler, ekseriyetle askeri marşlar ve kahramanlık türkülerinden oluşturulmuştu.

MGK'nın 1983 yılında Türkiye'de genel seçimlerin yapılmasına karar vermesiyle siyasi partilerin –sınırlı da olsa– tekrar propaganda faaliyeti yürütmesine izin verilmişti. Seçim döneminde propaganda amacıyla müzik kullanımını profesyonel bir şekilde yöneten tek parti, Turgut Özal liderliğindeki Anavatan Partisi (ANAP) olmuştu. Nitekim ANAP, dönemin popüler şarkılarından uyarladığı seçim müzikleri ile 1980'li yıllara

şarkı ve türkü formunda; Muhayyerkürdi, Kürdi, Hüseyini ve Uşşak makam dizilerinde eserlerin icra edildiği, genel olarak La kararlı eserlerin kullanıldığı, ayrıca usul bakımından farklı usul yapılarının 2/4, 3/4, 7/8 ve 8/8 usul yapılarında eserlerin icra edildiği gözlemlenmiştir.

Kaynakça

Akın, Rıdvan (2009). *Gazi'den Günümüze Cumhurbaşkanlığı 1923-2007*, İstanbul: Türkiye İş Bankası Yayınları.

Akpınar, Hakan (2005). *Kurtların Kardeşliği, CKMP'den MHP'ye (1965-2005)*. 5. Baskı. İstanbul: Birharf Yayınları.

Arcayürek, Cüneyt (2007). *Çankaya Gelenler Gidenler 2*. Baskı, İstanbul: Detay Yayıncılık.

Bağçeci, S. Ercan. 2003. "Piyano Eğitiminde Müzikal Analiz Kavramı – Kapsamı ve Örnek Klavye Analizleri", *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt: 13, Sayı: 1, Sayfa: 159-176, Elazığ.

Bölükbaşı, Deniz (2008). *Türk Siyaseti'nde Anadolu Fırtınası*, 3. Baskı. İstanbul: Doğan Kitap.

CNN (2017). *Eski Liderlerin Miting Fotoğrafları*, <https://www.cnnturk.com/turkiye/eski-liderlerin-miting-fotograf-lari?page=1>, Erişim Tarihi: 16.11.2018.

Erdem, Nuri Sefa (2005). *12 Eylül'ün Yasama Organı Haki Meclisi Ankara*: Piramit Yayıncılık.

Erdoğan, Aras (2006). *Umut Adam Ecevit*, 2. Baskı, İstanbul: Kesit Yayıncılık.

Gazete Duvar (2018). *1980'li Yıllarda Anavatan Partisi'nin Kullandığı Seçim Şarkıları*, <https://www.gazeteduvar.com.tr/yazarlar/2018/05/20/1989-secimleri-uzerinden-sarkili-secim-tarihine-giris/>. Erişim Tarihi: 08.10.2018.

Kutluk, Fırat (2018). Müzik ve Politika, İstanbul:H2O Yayıncılık.

Prim, Oktay (2007). Deniz Baykal, Geleceği Etkileyecek Siyasal Liderler, İstanbul: Doğan Kitap.

TRT Arşiv (1980). Kenan Evren Müdahale Bildirisi, <https://www.trtarsiv.com/izle/84092/kenan-evren-darbe-bildirisi>,

TRT Arşiv (2002). İletişimin Dünü Bugünü 10.Bölüm”, <https://www.trtarsiv.com/izle/120402/12-eylul-1980-darbesi-ve-trt-ye-etkileri>, Erişim Tarihi: 08.10.2018.

Topuz, Hıfzı (1991).Siyasal Reklamcılık: Dünyadan ve Türkiye’den Örneklerle.İstanbul:Cem Yayınevi.

YSK (2018). 1987 Türkiye Genel Seçim Sonuçları,<http://www.ysk.gov.tr/tr/1983-2007-yillari-arasi-milletvekili-genel-secimleri/3008>. Erişim Tarihi: 08.10.2018.

Yücel, M. Serhan (2006). Türkiye’nin Siyasal Partileri, İstanbul: Alfa Yayıncılık.

<https://www.sabah.com.tr/kultur-sanat/2011/12/28/unlu-turkucu-hayatini-kaybetti>

3. BÖLÜM

1990'LI YILLARDA TÜRK SİYASAL HAYATINDA PROPAGANDA AMAÇLI MÜZİK KULLANIMI

Emre AKGÜN

Giriş

1990'lı yıllarda gerek Türkiye'de gerekse dünyada siyasal anlamda önemli gelişmeler meydana gelmiştir. Dünyanın iki süper gücünden biri olan Sovyetler Birliği dağılmış böylece İkinci Dünya Savaşı'nın bitmesinin ardından dünyayı bölen Batı ve Doğu Bloğu kavramları ortadan kalmıştır. Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla birlikte ABD dünyanın tek süper gücü olarak uluslararası siyasette yerini almıştır. Böylece ülkelerin sınırları harita üzerinde kalmış, global dünya kurallarının geçerliliği artmış; teknolojik alanda yaşanan gelişmeler sayesinde dünyanın en ücra köşesindeki insanlara ulaşılabilmiş ve bu insanlar da yaşanan durum ve olaylara tepki verebilir hale gelmişlerdir. Özellikle elektronik, telekomünikasyon, bankacılık alanında yaşanan yenilikler ülkemizi ve dünyayı derinden etkilemiştir (Toruk, 2005: 494).

1990'lı yıllarda Türkiye'de 1991, 1995 ve 1999 yıllarında üç genel seçim yapılmıştır. Her üç genel seçimin sonucunda bir siyasi partinin iktidara tek başına gelemediği gözlemlenmiştir. Bu nedenle 1990'lı yıllarda Türkiye farklı partiler tarafından kurulan koalisyon hükümetleri tarafından yönetilmiştir. Siyasi partilerin bu dönemde propaganda faaliyetleri üzerinde ABD'nin yoğun bir etkisi olduğu görülmektedir. Nitekim parti liderleri

yapılacak olan seçimler için hem bir seçim yatırımı yapılması hem de genç ve dinamik bir seçmen kitlesi oluşturulması düşüncesinin gündeme getirildiği görülmüştür. 1990 yılı genel seçimlerinde kullanılan seçim müziklerinin müziksel analizleri sonucunda seçim müziklerinin genel olarak türkü ve şarkı formlarında, Kürdi, Nihavend, Rast makam dizilerinde, La ve Sol karar seslerinde, 4/4 ve 2/4'lük basit usulde icra edildikleri gözlemlenmiştir.

DYP'nin yine ANAP gibi akılda kalıcı, güncel pop şarkılarını tercih ettiği; bunun yanı sıra kırsal kesimde yaşayan seçmene hitaben türkülerin de siyasi seçim propagandalarında kullanıldığı belirlenmiştir. RP ve MHP'nin propaganda müziklerinde popüler müzik unsurlarından farklı olarak Geleneksel Türk Sanat Müziği ve Geleneksel Türk Halk Müziği öğelerinin daha ön planda olduğu, DSP'nin propaganda müziklerinde ise Geleneksel Türk Halk Müziği unsurlarının ön planda olduğu görülmüştür.

Kaynakça

Akın, Rıdvan (2009). Gazi'den Günümüze Cumhurbaşkanlığı 1923-2007, İstanbul: Türkiye İş Bankası Yayınları.

AkıncıVural, Z. ve Bat, M. (2009). Siyasal Seçim Kampanyalarında Yeni İletişim Teknolojileri, Journal of Yasar University, 4(16), 2745-2778.

Arslan, A, D. (2007). "Akademik Bakış" Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi ISSN: 1694-528X sayı. 11 Ocak 2007 İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi-Türk Dünyası Kırgız- Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat- Kırgızistan.

Bilir, M. R. (2011). Türkiye'de Genel ve Yerel Seçimlerin Siyasal İletişim ve Propaganda Yöntemleri Açısından İncelenmesi (1995-2002), Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Muğla.

CNN (2017). Eski Liderlerin Miting Fotoğrafları, <https://www.cnnturk.com/turkiye/eski-liderlerin-miting-fotograflari?page=1>, Erişim Tarihi: 16.11.2018.

Çankaya, E. (2008). İktidar Bu Kapağın Altındadır: Gösteri Demokrasisinde Siyasal Reklamcılık, İstanbul: Boyut Yayınları.

Dalkıran, N. (1993). Kanaatlerin Etkilenmesi Sürecinde Siyasal Reklamcılık, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Gazetecilik Ana Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir.

Dalkıran, N. (1995) Siyasal Reklamcılık ve Basının Rolü, İstanbul: Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Yayınları.

Devran, Y. (2003). Siyasal Kampanya Yönetimi: Mesaj, Strateji ve Taktikler, İstanbul: And Yayınları.

Diyarbakir, E. (2002). Türkiye'nin Siyasi Coğrafyası 1946-1999 Milletvekili Genel Seçimleri, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

Gürbüz, E. ve İnal, E. (2004). Siyasal Pazarlama, Stratejik Bir Yaklaşım, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım Yayın.

Hurhaber (2018). Seçim Şarkıları. <http://www.hurhaber.com/iste-unutulmaz-secim-sarkilari/haber-59184>. Erişim Tarihi: 28.04 2018.

Karaçor, S. (2007). Yeni İletişim Teknolojileri, Siyasal Katılım, Demokrasi, Yönetim ve Ekonomi Dergisi, 16(2), 2009, 121-131.

Karahan, Z. (1995). 1991 Erken Genel Seçimleri ve Reklam Ajanslarının Etkinlikleri, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Ana Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

Kargın, E. (2011). 1990 Sonrası Türkiye Siyasal Gündemine Etki Eden Medyatik Propaganda Unsurları, Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Uluslararası İlişkiler Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans

Tezi, İstanbul.

İnal, M. E., & Karabacak, E. G. (1997). Siyasal Pazarlamanın Gelişmesi ve İlkeleri. Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, (12), 153-160.

Lilleker, D. (2013). Siyasal İletişim Temel Kavramlar, İstanbul: Kaktüs Yayınları.

Özkan, N. (2002). Seçim Kazandıran Kampanyalar, Kapital Medya Hizmetleri, İstanbul: A.S. Yayınları.

Tayyar, Şamil (2009). Kıt'a Dur! 28 Şubat'tan 28 Nisan'a İktidar Kavgası, 2. Baskı, İstanbul: Timaş Yayınları.

Tokgöz, O. (1991). Türkiye'de 1983 ve 1987 Genel Seçimlerinde kullanılan Siyasal Reklamlar, Amme İdaresi Dergisi, cilt 24, sayı 1, s. 13-28.

Topuz, H. (1991). Siyasal Reklamlar, İstanbul: Cem Yayınevi, Yaylacık Matbaası.

Toruk, İ. (2005). Türkiye'de 1990-2000 Yılları Arasında Sosyo-Ekonomik Ortamın ve Kültürel Hayatın Reklamlar Üzerinden Temsili, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Konya.

Üste, B. (1999). Türkiye'de Seçim Sistemi Arayışları, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Yayınları.

Üste, R. B., Yüksel, B. ve Çalışkan, S. (2007). 2007 Genel Seçimlerinde Siyasal Pazarlama Tekniklerinin Kullanımı ve İzmir İli Örneği, SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, Mayıs 2007, Sayı:15, s.s. 213-232.

YSK (2018). Türkiye Genel Seçimleri. <http://www.ysk.gov.tr/tr/milletvekili-genel-secim-arsivi/2644>. Erişim Tarihi: 28.04.2018.

Yücel, M. Serhan (2006). Türkiye'nin Siyasal Partileri, İstanbul: Alfa Yayıncılık..

Gazeteler

Sabah Gazetesi 15 Nisan- 18 Nisan 1999 tarihleri arası.

4. BÖLÜM

2000'Lİ YILLARDA TÜRK SİYASAL HAYATINDA PROPAGANDA AMAÇLI MÜZİK KULLANIMI

Mehmet Zeki GİRAY

Giriş

2000'li yıllar, Türk siyasetinde köklü değişikliklerin yaşandığı bir dönem olmuştur. Bu dönemde uzun yıllar TBMM'de temsil edilen ve 1990'lı yıllarda kurulan koalisyon hükümetlerinde rol alan siyasi partilerin yerine, 28 Şubat Süreci'nde kapatılan Fazilet Partisi'nden bir grup milletvekili tarafından 2001 yılında kurulan Adalet ve Kalkınma Partisi (Ak Parti), Türkiye'de günümüze kadar iktidarda kalmayı başarmıştır. Ak Parti'nin uzun yıllar tek başına iktidarda kalmasının altında pek çok etmen bulunmaktadır. Özellikle bunlar içerisinde Ak Parti'nin seçimlerde yürütmüş olduğu propaganda faaliyetlerin büyük rol oynamaktadır.

Ak Parti, iktidara geldiği 3 Kasım 2002 Genel Seçimleri'nden itibaren propaganda çalışmalarını profesyonel bir ekiple yürütmüş, aynı zamanda seçim kampanyalarında profesyonel reklam ajanlarıyla da çalışmıştır. Ak Parti, propaganda çalışmalarında müziğe büyük önem vermiş ve her seçim döneminde de ideolojisini, vaatlerini en iyi şekilde yansıtmaya inandığı propaganda amaçlı şarkıları- türküleri seçimlerde kullanmıştır. Benzer şekilde 2000'li yıllarda Türk siyasal hayatında etkili olan Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) ve Milliyetçi Hareket Partisi (MHP) de seçim dönemlerinde kitleler üzerindeki

propaganda amaçlı kullandıkları seçim müziklerinin sözlerindeki içeriklerin uyduğu gözlemlenmiştir.

2000’li yıllardaki seçimlerde müziksel form olarak kullanılan seçim müziklerinden sadece Ak partinin 2002 yılı seçimlerinde kullandığı “Bundan Böyle” isimli eserin marş formunda yazıldığı ve icra edildiği, diğer seçim müziklerinin türkü ve şarkı formlarında icra edildiği gözlemlenmiş ayrıca bu dönemde GTSM’de yer alan farklı makamsal dizilerden eserlerin seçim müziği olarak kullanıldığı, özellikle türkü formunda icra edilen eserlerin Hüseyini makamı dizisinde; şarkı ve marş formunda icra edilen eserlerin ise Buselik makamı dizisinde seyrettiği; usul olarak parçaların genelinde 4/4 basit usullü bir yapının tercih edildiği tespit edilmiştir.

Kaynakça

Ak Parti (2018). Ak Parti Seçim Beyannameleri, akparti.org.tr, Erişim Tarihi: 27. 05. 2018.

Çakı, C. ve Gazi, M. A. (2016). Kurumsal İmaj Oluşturmada Sosyal Medya Performansının Rolü: İl Emniyet Müdürlükleri Üzerine İnceleme, 1. Uluslararası Sosyal Bilimler Sempozyumu, Elazığ, ss.850-862.

Gazi, M. A., Çetin, M., & Çakı, C. (2017). The Research of The Level of Social Media Addiction of University Students. International Journal of Social Sciences and Education Research, 3(2), 549-559.

Gökçe, O., Akgün, B. ve Karaçor, S. (2002). 3 Kasım Seçimlerinin Anatomisi: Türk Siyasetinde Süreklilik ve Değişim, Sosyal Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 2(4), 1-44.

Güdekli, A.İ. (2008). Siyasal İletişim: 2007 Genel Seçimleri (AKP ve CHP’nin Seçim Kampanyalarının Karşılaştırılmalı Analizi), Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu

Yönetimi Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya.

Gülada, Mehmet Ozan (2018). Gençlik Hizmetleri ve Spor Müdürlüklerinin Halkla İlişkiler Bağlamında Sosyal Medya Platformlarını Kullanımı, 1. Uluslararası Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Kongresi, Antalya.

Haber7 (2007). 2007 Türkiye Genel Seçimleri Cumhuriyet Halk Partisi Seçim Müzikleri. <http://www.haber7.com/siyaset/haber/249785-chp-secim-beyannamesini-acikladi>. Erişim Tarihi: 27.05.2018.

Hürriyet (2002). 2002 Türkiye Genel Seçimleri Cumhuriyet Halk Partisi Seçim Müzikleri. <http://hurriyet.com.tr/gundem/haydi-anadolu-artik-chpli-60850>. Erişim Tarihi: 27.05.2018.

Işıldak, U. (2018). Uğur Işıldak Biyografisi, <https://www.ugurisilak.com.tr/biyografi>, Erişim Tarihi: 27.05.2018.

Köse, A. (2016). Değer ve Siyaset İlişkisi: 22 Temmuz 2007 Seçimi Üzerine Bir Değer Analizi. Karadeniz Teknik Üniversitesi İletişim Araştırmaları Dergisi, 12(3), 2-19.

MASGAD (2001). Ak Parti Miting Görseli, <http://www.masgad.org/?Syf=18&Hbr=982155&/T>, Erişim Tarihi: 17.11.2018.

MHP (2007). MHP Mitingi, https://www.mhp.org.tr/htmldocs/genel_baskan/foto_galeri/mhp/Devlet_Bahceli_Fotografлари.html, Erişim Tarihi: 17.11.2018.

MHP (2018). Milliyetçi Hareket Partisi Seçim Müzikleri. <https://www.mhp.org.tr/htmldocs/muzikler/muzikler/mhp/muzik.html>. Erişim Tarihi: 27.05.2018.

TBMM (2018). Siyasi Partilerin Seçim Beyannameleri, <https://www.tbmm.gov.tr>, Erişim Tarihi: 27.05.2018.

Tiryaki, C. (2009). Cumhuriyet ve Yeni Şafak Gazeteleri Örneklerinde 2007 Milletvekili Seçim Sürecinde Adalet ve Kalkınma Partisi ve Cumhuriyet Halk Partisi Politik Eğilimlerinin Basında Yer Alma Biçimlerinin İçerik Analizi Tekniği İle Karşılaştırılması, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Tokat, Adem (2009). 2007 Genel Seçimlerinde Adalet ve Kalkınma Partisinin Siyasal İletişim Faaliyetleri ve Mesaj Stratejileri, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Halkla İlişkiler ve Tanıtım Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya.

TUIK (2018). 2002 Türkiye Genel Seçimleri. http://www.tuik.gov.tr/Kitap.do?metod=KitapDetay&KT_ID=12&KITAP_ID=145 Erişim Tarihi: 27. 05. 2018.

Uluslararası Politika Akademisi (2018). 2002 Türkiye Genel Seçimleri. <http://politikaakademisi.org/>. Erişim Tarihi: 27.05.2018.

Yeni Akit (2002). CHP Seçim Mitingi, <http://www.yeniakit.com.tr/foto-galeri/iste-liderlerin-eski-miting-fotograf-lari-11272>, Erişim Tarihi: 17.11.2018.

5. BÖLÜM

2010'LU YILLARDA TÜRK SİYASAL HAYATINDA PROPAGANDA AMAÇLI MÜZİK KULLANIMI

Mustafa DAĞDEVİREN

Giriş

3 Kasım 2002 tarihinde gerçekleştirilen Türkiye Genel Seçimleri'nde iktidar olan Adalet ve Kalkınma Partisi (Ak Parti), 2010'lu yıllarda da iktidarını korumayı başarmıştı. 2010'lu yıllarda yapılan genel seçimlerde %10'luk seçim barajını Ak Parti'nin haricinde Cumhuriyet Halk Partisi (CHP), ardından Milliyetçi Hareket Partisi (MHP) ve son olarak da Halkların Demokratik Partisi (HDP) geçmiştir. Bu dönemde siyasi partilerin yürüttükleri propaganda faaliyetlerine doğrudan reklam ajansları müdahil olmuş ve partilerin propaganda çalışmaları profesyonel ellerde hazırlanmıştır. Bu durum partilerin propaganda amaçlı seçim müziklerini de doğrudan etkilemiş ve seçim müziklerinin reklam ajanları tarafından çok daha titizlikle hazırlanmasının önünü açmıştır.

2010'lu yılları diğer seçim dönemlerinden ayıran belki de en önemli özellik; web tabanlı propaganda çalışmalarının önem kazanması olmuştur. Özellikle siyasi partiler, ucuz maliyetli oluşu, hızla güncellenebilme ve geniş kitlelere ulaşabilme özelliği nedeniyle sosyal medya platformlarını propaganda faaliyetlerinde etkin bir şekilde kullanmıştır. Bu durum partilerin propaganda amaçlı seçim müziklerini, internet ortamında daha geniş kitlelere ulaştırmasını sağlamıştır.

müziklerinin usul bakımından basit usullere giren 4/4 ve 2/4 ritim kalıpları ile icra edildikleri, bunun yanı sıra aksak usullü ritimler olan 7/8, 5/8, 9/16 gibi ritim kalıplarının da seçim müziklerinde kullanıldığı tespit edilmiştir. Mehter ve Rap gibi farklı formların da seçim müziklerinde ilgi çekmek ve genç nüfusun oylarına etki sağlamak amacı ile kullanıldığı gözlemlenmiştir.

Kaynakça

Adalet ve Kalkınma Partisi. (2011). “Her şey Türkiye İçin” Seçim Beyannamesi, Ankara.

Altınışik, S. Songür, N (2016). 2015 Genel Seçimlerinde Barajı Geçen Partilerin Eğitimin Niteliğine İlişkin Politikalarının Çözümlemesi, Çağdaş Yönetim Bilimleri Dergisi, Hakemli e-dergi.1, 1-20.

Ensonhaber (2011). MHP'nin Rap Seçim Şarkısı .<http://www.ensonhaber.com/iste-mhpnin-rap-secim-sarkisi-2011-03-09.html>, Erişim Tarihi: 28.04.2018.

Cumhuriyet Halk Partisi (2011). ‘Özgürlüğün ve Umudun Ülkesi, Herkesin Türkiye’si’ Ankara: CHP 2011 Seçim Bildirgesi.

Çakı, C. ve Gazi, M. A. (2016). Kurumsal İmaj Oluşturmakta Sosyal Medya Performansının Rolü: İl Emniyet Müdürlükleri Üzerine İnceleme, 1. Uluslararası Sosyal Bilimler Sempozyumu, Elazığ, ss.850-862.

Çekiç Akyol, A., Çakı, C. & Gazi, M. A. (2016). Türkiye’deki Valiliklerin Halkla İlişkiler Çalışmalarında Sosyal Medya Kullanımının Facebook Üzerinden İncelenmesi, 1. Uluslararası Sosyal Bilimler Sempozyumu, Elazığ, ss.209-221.

Davutoğlu, A. (2015). ‘Yeni Türkiye Yolunda Daima Adalet, Daima Kalkınma’,Ankara: Adalet ve Kalkınma Partisi 2015 Seçim Beyannamesi.

Ete, H. (2011). 2011'de Türkiye, Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları, Ankara: Pelin Ofset.

Erdoğan, R. T. (2015). 'Adalet ve Kalkınma Partisi 2011 Genel Seçimleri Seçim Beyannamesi', Ankara: Tanıtım ve Medya Başkanlığı.

Gazetevan (2011). Ak Parti Miting [http://www.gazetevan.com/BASBAKAN-ERDOGAN-SIRNAK-MITINGI-KONUSMASI-TAM-METNI-/-24-MAYIS-2011\(aktuel\)-36185.html](http://www.gazetevan.com/BASBAKAN-ERDOGAN-SIRNAK-MITINGI-KONUSMASI-TAM-METNI-/-24-MAYIS-2011(aktuel)-36185.html), Erişim Tarihi: 17.11.2018.

Gazi, M. A., Çetin, M., & Çakı, C. (2017). The Research of The Level of Social Media Addiction of University Students. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(2), 549-559.

Gülada, Mehmet Ozan (2018). Gençlik Hizmetleri ve Spor Müdürlüklerinin Halkla İlişkiler Bağlamında Sosyal Medya Platformlarını Kullanımı, 1. Uluslararası Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Kongresi, Antalya.

Güranlı, Z. (2015). Ak Parti Seçim Müziği. <http://www.hurriyet.com.tr/gundem/ak-partinin-secim-sarkisi-haydi-bismillah-yasaklandi-30149589>. Erişim Tarihi: 28.04.2018.

Habere Davet (2015). CHP Mitingi, <http://www.haberedavet.com/haber/737/chp-eskisehir-mitingi-31-mayis-2015-kemal-kilicdaroglu.html>, Erişim Tarihi: 17.11.2018.

Haber7 (2015). Ak Parti Mitingi, <http://www.haber7.com/partiler/haber/1354207-davutoglu-erzurumlu-sana-oy-vermez>, Erişim Tarihi: 17.11.2018.

Halkların Demokratik Partisi (2015) 'Büyük İnsanlık ve Biz'ler Meclisi', Ankara: Seçim Beyannamesi.

Kılıçdaroğlu, K. (2011). 'Özgürlüğün ve Umudun Ülkesi, Herkesin Türkiye'si'. Ankara: CHP 2011 Seçim Bildirgesi.

Kılıçdaroğlu, K. (2015). 'Özgürlüğün ve Umudun Ülkesi, Herkesin Türkiye'si' Ankara: Seçim Beyannamesi.

Kreklo, G. (2011). 'AK Parti'nin 'Haydi Bir Daha'sını Nasıl Yazdı', <http://www.haber7.com/partiler/haber/751038-ak-parti-nin-haydi-bir-dahasini-nasil-yazdi>. Erişim Tarihi: 28.04.2018.

Kutluk, F. (2018) 'Müzik ve Politika', İstanbul: H2O Yayıncılık.

Milliyetçi Hareket Partisi. (2011). 'Ses Ver Türkiye' 2023'e Doğru Yükselen Ülke Türkiye Sözleşmesi, Ankara: Seçim Beyannamesi.

Milliyetçi Hareket Partisi. (2015). 'Toplumsal Onarım ve Huzurlu Gelecek, Bizimle Yürü Türkiye', Ankara: Seçim Beyannamesi.

Mynet (2011). Cumhuriyet Halk Partisi Seçim Şarkısı. <http://www.mynet.com/haber/politika/chpnin-secim-sarkisi-kimin-556385-1> Erişim Tarihi: 27.05.2018.

Odatv (2011). Cumhuriyet Halk Partisi Seçim Şarkısı. <https://odatv.com/iste-chpnin-secim-sarkisi-0702111200.html>. Erişim Tarihi: 27.05.2018.

Odatv (2015). Halkların Demokrasi Partisi Seçim Şarkısı. <https://odatv.com/demirtas-soyledigi-hdpnin-secim-sarkisindeki-ayrintiya-dikkat-0805151200.html> Erişim Tarihi: 27.05.2018.

Özkaynar, K, (2015). 'Siyasi Partilerin 2011 ve 2015 Yılı Seçim Beyannamelerine Bakış: Bir Doküman İncelemesi ve İçerik Analizi Çalışması', Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 3, Sayı: 17, s. 439-452

Özhan, T. Ete, H. Bölme, S. M. (2011). '2011'de Türkiye' Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı, Ankara: Pelin Ofset.

Sayğan, S. Bedük. A. (2013). 'Ahlaki Olmayan Davranışların Duyurulması (Whistleblowing) ve Etik İklimi İlişkisi Üzerine Bir Uygulama', Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi Cilt:28, Sayı:1, ss.1-23

Üçer, M. B. (2013). 'Müzikte Anlamın Yeniden Üretimi: Hip-Hop Kültürünün Türkiye'deki Görüntüleri Üzerine Sosyolojik Bir İnceleme' II. Türkiye Lisansüstü Çalışmalar Kongresi, cilt.I, ss.249-262, Bursa.

YSK (2011). 2011 Türkiye Genel Seçim Sonuçları. <http://www.ysk.gov.tr/doc/dosyalar/docs/2011MilletvekiliSecimi/turkiye/milletvekilisayisi.pdf>. Erişim Tarihi: 27.05.2018.

YSK (2015). 2015 Türkiye Genel Seçim Sonuçları. <http://www.ysk.gov.tr/doc/dosyalar/docs/Milletvekili/7Haziran2015/Kesin-SecimSonuclari/ResmiGazete/E.pdf>. Erişim Tarihi: 27.05.2018.

Görüşme

İşılak, Uğur, Sanatçı, Besteci, (30.03.2018), İstanbul.

Demiralp, Taner, Sanatçı, Besteci, Aranjör (29.05.2018) İstanbul.

6. BÖLÜM

TÜRK SİYASAL HAYATINDA PROPAGANDA MÜZİKLERİ

Derya KARABURUN DOĞAN

Caner ÇAKI

Genel olarak propaganda sembolik düşünceleri harekete geçiren bir yöntem olarak gösterilmektedir. Bu bağlamda sanat eserleri ve bazı müzik eserleri bireylerin fikirlerini harekete geçirmeleri için etkilidir. “Propaganda bir nevi politik meşrulaştırma stratejisi olarak düşünülebilir. Amaç olarak propaganda bir grup insanı provoke etmeyi ve etkilemeyi amaçlamaktadır” (Pufleau, 2014: 3). Propagandanın etkisinin artırılması için pek çok yöntem ve araçtan yararlanılmaktadır. Bunlar içerisinde müzik, propagandanın gücünün artırılmasında önemli bir yer tutmaktadır. “Müzik güçlü bir araçtır, silahtır, büyüdür, haz aracıdır. Çoğumuz için vazgeçilmezlerin başında gelir ve bizde uyandırdıklarına her zaman şaşarız” (Kutluk, 2018: 76). Müziğin güçlü bir silah olduğu düşüncesi Cowell içinde geçerlidir. Ona göre siyasetçiler seçim kampanyalarında özellikle mitinglerde kullanmış oldukları propaganda araçları içerisinde topluluğun hislerini canlandırmak, duygusal bir ortam hazırlamak için müziği kullanırlar ve bu müzik mitinge katılan topluluklarda ikna amacını başarmak için kullanılan bir silahtır (Cowell, 1948: 11).

Cowell’a göre, bir müziğin propaganda aracı olarak kullanılabilmesi için belli ideolojiler, amaçlar doğrultusunda yaratılması ve bestelenmesi gerekir (Cowell, 1948: 9). Bu anlatıma göre propaganda amaçlı müzikler, öncelikle kitlelerin

karşılaşmaktadır. Bunun temel nedeni sosyal medya platformlarının günlük hayatın bir parçası haline gelmesidir (Gazi vd., 2017: 549). Sosyal medya platformları üzerinden propaganda müziklerini paylaşan siyasi partiler, seçmenlerin propaganda müziklerini sınırsızca dinlemesini sağlamaktadır. Seçmenler ayrıca destekledikleri partilerin müziklerini sosyal medya hesaplarında paylaşmaktadır. Böylece seçmenler sosyal medya kanalıyla doğrudan destekledikleri partinin propagandasını gerçekleştirmektedir. Sosyal medya platformları ile aynı zamanda seçmenlerin müziklere yönelik gerçekleştirdiği yorumlar vasıtasıyla hazırlanan propaganda müzikleri için de bir geri bildirim elde etme fırsatı da bulunmaktadır. Seçmenler tarafından sevilen propaganda müzikleri sosyal medyada milyonlarca kez izlenmekte ve paylaşılmakta, böylece siyasi partilerin propaganda müziklerinin şekillenmesinde doğrudan kitlelerinde rolü olabilmektedir.

Son olarak akıllı telefonların yaygın bir kullanım ağına ulaşması da müziğin propaganda aracı olarak kullanılmasında günümüzdeki son şeklini almasını sağlamıştır. Akıllı telefonlar yaş aralığı gözetmeksizin her yaştan ve sosyal sınıftan seçmenin kullandığı bir iletişim aracı haline gelmişti. Kitleler akıllı telefonları ile istedikleri partinin propaganda müziğini istedikleri yerde rahatça dinleme fırsatı bulabilmektedir.

Kaynakça

Akarcalı, Sezer (2003), 2. Dünya Savaşında İletişim ve Propaganda, İmaj Yayınları, Ankara, s.20.

Akın, Rıdvan (2009). Gazi'den Günümüze Cumhurbaşkanlığı 1923-2007, İstanbul: Türkiye İş Bankası Yayınları.

Aziz, Aysel (2011), Siyasette Etkili İletişim Teknikleri, İstanbul: Başlık Yayın Grubu.

Çakı, Caner ve Gazi, Mehmet Ali (2016). Kurumsal İmaj Oluşturmada Sosyal Medya Performansının Rolü: İl Emniyet

Müdürlükleri Üzerine İnceleme, 1. Uluslararası Sosyal Bilimler Sempozyumu, Elazığ, ss.850-862.

Çankaya, Erol (2008). İktidar Bu Kapağın Altındadır. Gösteri Demokrasisinde Siyasal Reklamcılık. İstanbul: Boyut Yayın Grubu.

Cowell, Henry; "Music As Propaganda", Bulletin Of American Musicological Society, No.11/12/13.(Sep, 1948 Pp 9-11).

Domenach, Jean-Marie (1995), Politika ve Propaganda, Çeviren: Tahsin Yücel, Varlık Yayınları, İstanbul, s.74.

Erdem, Nuri Sefa (2005). 12 Eylül'ün Yasama Organı Haki Meclisi Ankara: Piramit Yayıncılık.

Gazi, M. A., Çetin, M., & Çakı, C. (2017). The Research of The Level of Social Media Addiction of University Students. International Journal of Social Sciences and Education Research, 3(2), 549-559.

Gülada, Mehmet Ozan (2018). Gençlik Hizmetleri ve Spor Müdürlüklerinin Halkla İlişkiler Bağlamında Sosyal Medya Platformlarını Kullanımı, 1. Uluslararası Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Kongresi, Antalya.

Kaplan, Sefa (2007). Recep Tayyip Erdoğan, Geleceği Etkileyecek Siyasi Lider, İstanbul: Doğan Kitap.

Kutluk, Fırat (2018). Müzik ve Politika, İstanbul: H2O Yayıncılık.

Yücel, M. Serhan (2006). Türkiye'nin Siyasal Partileri, İstanbul: Alfa Yayıncılık.

Göher, Feyzan M., Müziğin Toplumsal İşlevi Müzik, Siyaset, Din Ve Ekonomi, 38. Uluslararası Asya Ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi (10-15 Eylül 2007 Ankara),s. 303

Pufleau, L.V. (2014), Reflections on Music and Propaganda, Contemporary Aesthetics, ,pp.1-3-4.